

Styre: Universitetsstyret

Styresak: 122/15

Møtedato: 26.11.2015

Dato: 12.11.2015

Arkivsaksnr: 2015/12299

Studieportefølje 2016

Henvisning til bakgrunnsdokumenter

- UU-sak 62/15: [uu-sak 62-15 studieportefølje](#)
- Vedlegg til UU-sak 62/15: [vedlegg sak 62-15 utdrag fra søknadene om oppretting](#)

Saken gjelder:

Dette er den årlige behandlingen i Universitetsstyret om endringer i universitetets studietilbud, med utgangspunkt i tilrådinger fra utdanningsutvalget. Saken gjelder oppretting og nedlegging av studier etter søknader fra Det humanistiske fakultet, Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, Det psykologiske fakultet og Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Tidligere år har man i opprettingsaker kun fått forelagt en studieplan. Fra og med i år er kravene til dokumentasjon og begrunnelser blitt utvidet og skjerpet. I tillegg til krav om utarbeidet studieplan med alle emnebeskrivelser er fakultetene bedt om å redegjøre for studiets relevans for arbeidsliv og videre studier, internasjonalisering, dimensjonering, rekruttering og fagmiljøets størrelse og kompetanse. Dette tilsvarer de dokumentasjonskravene som høgskolene må fylle når de søker NOKUT om akkreditering av nye studietilbud, og som NOKUT forventer at selvakkrediterende institusjoner som UiB også innhenter ved oppretting av nye tilbud.

Søknadene inneholder mye informasjon og dokumentasjon, og gir et bedre beslutningsgrunnlag for oppretting enn tidligere. For noen av studiene må det gjøres enkelte avklaringer før de kan opprettes. Studieadministrativ avdeling gis fullmakt til å følge opp og fasilitere for oppretting og utlysning når krav og avklaringer er på plass.

vedtak:

1. Følgende studier opprettes:
 - a. Årsstudium i pedagogikk, PS
 - b. Bachelorprogram i spesialpedagogikk, PS
 - c. Årstudium i kjønn, seksualitet og mangfold, HF
 - d. Bachelorprogram i klassisk filologi, HF
 - e. Bachelorprogram i politisk økonomi, SV
 - f. Integreert masterprogram i havbruk og sjømat, MN, under forutsetning av at manglende emner og eksterne bidrag i studieplanen er dokumentert avklart.

2. Integrert lektorprogram i historie eller religionsvitenskap, HF, opprettes når manglende emnebeskrivelser er godkjent og pedagogikkressursene er dokumentert avklart.
3. Følgende studieplaner godkjennes, men studieprogrammene opprettes når tilsetninger og ressursrammer er dokumentert avklart:
 - a. Integrert masterprogram i logopedi, PS
 - b. Master's Programme in Global Development – Theory and Practice, PS
4. Følgende studieprogram legges ned:
 - a. Bachelorprogram i gresk og Bachelorprogram i latin, (jf. 1 d)
 - b. Bachelorprogram i havbruk, (jf. 1 f)
 - c. Master in Health Promotion, når 3 b) opprettes

Kjell Bernstrøm
Universitetsdirektør

12.11.2015/Toril Eikaas Eide

Vedlegg:
1. Saksframstilling

Saksframstilling

Styre:	Styresak:	Møtedato:	Arkivsaksnr:
Universitetsstyret	122/15	26.11.2015	2015/12299

Studieportefølje 2016

Bakgrunn

Universitetsstyret vedtar årlig endringer i universitetets studietilbud og omfang av utlyste studieplasser (se styresak om dimensjonering for 2016 i dette møte), med utgangspunkt i tilrådinger fra utdanningsutvalget.

Studietilbudene skal følge standarder og kriterier for akkreditering av studier gitt i NOKUTs studietilsynsforordning kapittel 7.

I henhold til kvalitetshandboka skal fakultetenes utdanningsmeldinger i vårsemesteret dokumentere planer om intern allokering av opptaksrammer, samt beskrive hvilke program som eventuelt ønskes opprettes og nedlagt. Skisser til studieplaner for nye program skal være vedlagt. De foreløpige planene skal vedtas av utdanningsutvalget og universitetsstyret gjennom behandlingen av utdanningsmeldingen.

Etter videre bearbeiding i fagmiljøene skal nye studieprogram konkretiseres i ferdigstilte studieplaner med frist medio oktober. I forslaget skal det også ligge ressursmessige vurderinger. Utdanningsutvalget behandler fakultetenes innspill og eventuelle nye studieplaner, og gir anbefaling til universitetsstyret. Vedtak må fattes i forkant av innmeldingsfristen til Samordna opptak i desember.

Ny prosedyre og dokumentasjonskrav for oppretting av nye studietilbud

Tidligere år har utdanningsutvalget i opprettingssaker kun fått forelagt en studieplan. Fra og med i år er kravene til dokumentasjon og begrunnelser blitt utvidet og skjerpet. I tillegg til krav om utarbeidet studieplan med alle emnebeskrivelser er fakultetene bedt om å redegjøre for studiets relevans for arbeidsliv og videre studier, internasjonalisering, dimensjonering, rekruttering og fagmiljøets størrelse og kompetanse. Dette tilsvarer de dokumentasjonskravene som høyskolene må fylle når de søker NOKUT om akkreditering av nye studietilbud, og som NOKUT forventer at selvakkrediterende institusjoner som UiB også innhenter ved oppretting av nye tilbud.

Oversikt over forslag til endringer i programporteføljen 2016-2017

Endringer i programporteføljen kan innebære etablering av reelt nye utdanninger, eller ha form av tekniske omlegginger av studieretninger til studieprogram eller omvendt, som ikke innebærer reelle endringer i studietilbudet. Foreslåtte endringer med virkning for 2016 er listen opp i tabellen under.

Oppretting av studieprogram studieåret 2016/2017

<i>Det humanistiske fakultet</i>	
Bachelorprogram i klassisk filologi	Justering av studietilbud
Integrert lektorprogram i historie eller religionsvitenskap	Nytt program
Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold	Nytt program
<i>Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet</i>	
Integrert masterprogram i havbruk og sjømat	Nytt program
<i>Det psykologiske fakultet</i>	
Bachelorprogram i spesialpedagogikk	Nytt program
Integrert masterprogram i logopedi	Nytt program, fra 2017/2018
Master's Programme in Global Development Theory and Practice	Nytt program
Årsstudium i pedagogikk	Nytt program
<i>Det samfunnsvitenskapelige fakultet</i>	
Bachelorprogram i politisk økonomi	Nytt program

Nedlegging av studieprogram studieåret 2016/2017

<i>Det humanistiske fakultet</i>	
Bachelorprogram i gresk	Nedlegges for å opprette Bachelorprogram i filologi
Bachelorprogram i latin	Nedlegges for å opprette Bachelorprogram i filologi
<i>Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet</i>	
Bachelorprogram i havbruk	Nedlegges for å opprette Integrert masterprogram i havbruk og sjømat
<i>Det psykologiske fakultet</i>	
Master in Health Promotion	Nedlegges for å opprette Master's Programme in Global Development Theory and Practice

Fakultetenes forslag til nye studieprogram

Nedenfor følger en kortversjon av fakultetenes egne vurderinger knyttet til de omsøkte studietilbudene, og Utdanningsutvalgets tilrådinger til styret.

Det humanistiske fakultet

Bachelorprogram i klassisk filologi

Navnet på studieprogrammet

Begrepet «klassisk filologi» benevner på en faglig tilfredsstillende måte innholdet i studiet, men man har også vurdert andre navn som kunne kommunisere mer direkte til målgrupper som ikke ennå kjenner til begrepet. Fakultetsstyret kom likevel i sin behandling av saken til at de ville støtte fagmiljøets navnevalg «Bachelor i klassisk filologi» og argumentasjonen for dette.

Begrunnelse

Rekrutteringen til gresk og latin som disiplinprogram har vært lav de siste årene, og både fagmiljø og fakultet ser det som et hensiktsmessig formelt tiltak å slå de to programmene sammen. Fakultetet planlegger en større gjennomgang av studieporteføljen kommende år og en mulig omstrukturering av porteføljen fra 2018. Fakultetet har på dette tidspunktet ikke ønsket å forskuttere større endringer eller andre studieprogrammodeller for å sikre rekruttering og en mer hensiktsmessig kullstørrelse for gresk og latin/klassisk filologi, men mener likevel at en sammenslåing av de to programmene gresk og latin til ett bachelorprogram er hensiktsmessig. Opprettelsen av bachelorprogrammet i klassisk filologi er i praksis en sammenslåing av disse to programmene.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

En sammenslåing av de tidligere bachelorprogrammene i gresk og latin er tenkt å bidra til et mer stabilt læringsmiljø for studentene. Klassisk filologi vil fortsatt være et fag med relativt få studenter, og med tett oppfølging av studentene fra fagmiljøets side. Imidlertid er det ønskelig å rekruttere minst 5 studenter hvert år, av hensyn til studiemiljøet, stabilitet og studentrepresentasjon i programstyret for klassisk og andre fora. Det anslås at det vil være totalt 15 studenter ved full drift. I 2015 rekrutterte programmene 1 student.

Relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

Studiet gir den nødvendige kompetansen for masterstudier i gresk og latin.

Internasjonalisering

De norske instituttene i Athen og Roma arrangerer kurs i gresk og romersk kultur på bachelornivå, uten krav om språkkunnskaper. Disse kursene passer godt som frie studiepoeng.

Vurdering og tilråding fra Utdanningsutvalget

Det er positivt at fagmiljøene i gresk og latin ønsker å legge til rette for å gjøre de nåværende studietilbudene mer robuste gjennom å slå dem sammen til ett studieprogram, Bachelor i klassisk filologi. Det forventede rekrutteringspotensialet er lavt, bare 5 studenter hvert år, og i 2015 er det bare én student på de to fagene. Normalt vil dette måtte vurderes å ikke være tilstrekkelig grunnlag for å opprette et bachelorprogram når det gjelder ressursbruk og med tanke på et godt og stort læringsmiljø. Hensynet til at UiB er et breddeuniversitet, kan like fullt være en grunn for å opprette studietilbudet. Et annet spørsmål er om det kunne være mulig å etablere samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner om studietilbud i disse fagene.

Samlet sett tilrås det at Bachelorprogram i klassisk filologi opprettes.

Master i historie eller religion med integrert praktisk-pedagogisk utdanning

Begrunnelse

Lektorutdanningen er et strategisk satsningsområde for HF og UiB og det har de siste par år vært god søknad til HFs nåværende to lektorprogram. Alle samarbeidende fagmiljø har vært positive til opprettelsen av et nytt lektorprogram ut fra faglige og strategiske hensyn.

Studieprogrammet skal forankres faglig og administrativt ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (AHKR). Programmets praksisinnslag og integrerte pedagogikk er forankret ved Det psykologiske fakultet. HF-fakultetet koordinerer programmets aktivitet.

Programmet er et masterstudium med integrert lektorutdanning, og klassifiseres som lærerutdanning.

Fagmiljø

De ulike fagmiljøene i programmet er historie og religionsvitenskap, nordisk, engelsk, fransk, spansk, tysk og pedagogikk. Det er i overkant av 50 involverte fagpersoner totalt i programmet, fordelt på de nevnte fagmiljøene. Alle vitenskapelig ansatte tilknyttet programmet er også engasjert i flere andre studieprogram.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Det humanistiske fakultet anser at 20 studenter per kull vil gi et tilfredsstillende læringsmiljø. Studentene følger undervisning og emner sammen med studenter fra andre studieprogram på de fleste emner som inngår i programmet. Selv med et visst frafall vil derfor studentene ha et tilfredsstillende læringsmiljø innenfor sine fagemner.

Fakultetet har videre i sitt budsjettinnspill til 2016 bedt om 10 nye fullfinansierte studieplasser til det nye programmet. Dette innspillet har også UiB tatt videre i sitt budsjettinnspill til departementet.

Pågang over flere år fra studenter som har ønsket å ta master i historie eller religion innenfor integrert lektorutdanning, gir en god indikasjon på at man kan regne med en god rekruttering til programmet. Historie og religionsvitenskap rekrutterer jevnt som fag II i de eksisterende lektorprogrammene. Nasjonale opptakstall viser at lektorprogrammet med master i disse to fagene ved andre institusjoner har høye søkertall, og at programmet dermed sikres en god konkurranse under opptaket.

Internasjonalisering

Lektorutdanningen legger til rette for utveksling i 6. semester. Utvekslingen vil foregå innenfor rammene av UiBs etablerte utvekslingsavtaler, og innenfor fagene i studieprogrammet. For enkelte av fag II i programmet er det mulig å få praksiserfaring i skolen under utenlandsoppholdet. Så langt det er gjennomførbart, vil man bestrebe fleksibilitet for å muliggjøre utveksling for flest mulig. Erasmus lærerutveksling åpner for muligheter for utenlandske lærere på programmet. Studiene som tas under et utvekslingsopphold vil vurderes av fagmiljøene og gjennomgå en grundig godkjenningsprosess før de kan inngå i graden.

Vurdering og tilråding

Det er positivt at fakultetet arbeider for å styrke lektorutdanningen. Her er like fullt forhold knyttet til ressursvurderinger som framstår som uavklarte. Det psykologiske fakultet har meldt at det vil bli et stort press «på undervisningsressursene til pedagogikk-undervisning». Det humanistiske fakultet ønsker likevel å satse på lektorutdanningen, og prioritere oppretting av lektorprogrammet innenfor egne studieplasser. De ønsker fortrinnsvis at det tilføres 10 nye fullfinansierte studieplasser til programmet, og har meldt dette inn i budsjettprosessen.

Det er problematisk at emner som er unike for dette programmet (didaktikkemner i historie og religionsvitenskap som fag I), ikke er utviklet ennå. Begrunnelsen er at emnene må samkjøres med revidering av tilsvarende didaktikkemner i de to andre lektorprogrammene på fakultetet.

Samlet sett tilrås det at studieprogrammet opprettes når manglende emnebeskrivelser er godkjent og pedagogikkressursene er dokumentert avklart. Programmet kan utlyses i SO i påvente av ferdigstilling og klargjøring av momentene nevnt ovenfor.

Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold

Begrunnelse

Årsstudiet vil egne seg både for nye studenter og for personer som ønsker å fordype seg i kjønnsstudier etter å ha studert noen år, og er et studium innen tverrfaglig kjønnsforskning.

Fagmiljø

Årsstudiet er forankret ved Senter for Kvinne- og kjønnsforskning (SKOK).

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold må sees i sammenheng med læringsmiljøet for SKOKs Bachelorprogram i kjønnsstudium, siden de fleste emnene i årsstudiet også inngår i bachelorprogrammet.

Høsten 2015 møtte 14 studenter opp til studiestart på bachelorprogrammet og det er sannsynlig at årsstudiet vil trekke like mange studenter. De to studiene vil sammen styrke og forbedre læringsmiljøet ved at de utgjør en større og mer robust studentmasse. SKOK mener det er sannsynlig med et opptak til årsstudiet på 15 studenter det første året og 20 studenter de følgende år når studiet er bedre etablert.

Et studenttall på til sammen rundt 30 nye studenter hver høst på de to studiene til sammen vil etter SKOKs syn være tilfredsstillende, og det medfører at omtrent 15 studenter begynner på årstudiet hvert år.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

Studiet er relevant både for videre studier og for arbeidsliv. Studentene får innblikk i sentrale perspektiver i kjønns og seksualitetsforskningen, og lærer hvordan disse kan anvendes i ulike fagfelt. Studiet gir også innføring i en rekke sentrale humanistiske og samfunnsvitenskapelige perspektiver og hvordan disse er anvendt innenfor kjønns- og seksualitetsforskningen. Et årsstudium i kjønn vil kvalifisere studenter som allerede har en bachelorgrad til opptak ved masterprogram i kjønnsstudier ved andre norske læresteder (UiO, NTNU).

Årsstudiet er også relevant for en rekke områder av yrkeslivet innen offentlige sektor, privat næringsliv og det sivile samfunn. Stadig flere offentlige institusjoner så vel som private bedrifter har et eksplisitt mål om likestilling. Også større organisasjoner har i økende grad et likestillingsperspektiv. Det er behov for kunnskap om likestilling som kan sette slikt arbeid inn i et større faglig perspektiv. Fokuset på mangfold er særlig viktig da likestilling i både privat og offentlig sektor nå i økende grad omtales som Likestilling +, det vil si at man i tillegg til kjønn peker på en rekke ulike diskrimineringsgrunnlag som kjønn, etnisitet, nasjonal opprinnelse, seksuell orientering, klasse, språk, religion og livssyn, funksjonsevne og alder. Studentene ved Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold vil være attraktive for arbeidsplasser som har likestillingsarbeid i fokus. Innenfor offentlig administrasjon, byråkrati, i HR-avdelinger i ulike private og offentlige bedrifter, det sivile samfunn, i arbeid med barn og unge og minoriteter etc.

Internasjonalisering

Senter for kvinne- og kjønnsforskning har en internasjonal profil og samarbeider med en rekke ulike internasjonale institusjoner og miljøer. Det er ikke aktuelt med utveksling for årsstudiestudenter,

men studentene vil møte internasjonale kjønnsforskingsmiljøer gjennom åpne seminarer og konferanser ved SKOK.

Vurdering og tilråding

Søknaden om oppretting av årsstudiet gir gode og grundige beskrivelser og begrunnelser på alle punkt, og det tilrås at *Årsstudium i kjønn, seksualitet og mangfold* blir opprettet.

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet

Integrert masterprogram i havbruk og sjømat (sivilingeniør)

Navnet på studieprogrammet

Begrepet *Sjømatkandidat* ble lansert tidlig i diskusjonen om opprettelsen av en sivilingeniørutdanning ved BIO. Etter grundige diskusjoner med samarbeidspartnere og internt på instituttet ble det besluttet å også inkludere havbruk i tittelen, sammen med sjømat. Begrepet sjømat omfatter større deler av nærings- og fagområdet enn havbruk, men kan også lett forbindes med sluttproduktet sjømat og næringsmiddel/matlagning. Ved å inkludere *havbruk* vil tittelen omfatte hele verdikjeden og produksjonsprosessen.

Begrunnelse

Sjømatnæringen har uttrykt ønske om en ny type kandidat – sjømatkandidaten, som har en breiere utdanningsbakgrunn enn den tradisjonelle biologen med fag som teknologi, ledelse, økonomi og innovasjon i tillegg til en solid bakgrunn i biologi og naturvitenskapelige fag.

MN-fakultetet ønsker å styrke den teknologiske profilen i enkelte utdanningsløp, og samarbeid med HiB og NHH skal sikre studentene et bredere tilbud i sivilingeniørutdanningen.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Opptaksrammen for studiet er satt til 15 plasser, overført fra Bachelorprogram i bærekraftig havbruk (BA HAV), som blir lagt ned som følge av opprettelse av havbruk/sjømat.

Bachelorprogrammet i bærekraftig havbruk har hatt rimelig stabil rekruttering siden oppstarten. Et nyopprettet studium i havbruk/sjømat vil ha overlappende målgruppe med Bachelorprogram i bærekraftig havbruk, men vil ha en bredere målgruppe siden studiet ikke bare er et integrert masterstudium i havbruk, men også i sjømat. Studiet favner hele næringen/produksjonsprosessen.

Ved full drift vil studiet ha 75 fulltidsstudenter.

Relevans for arbeidslivet og/eller andre studier

I dagens situasjon med lav oljepris i overskuelig framtid og oppbremsing av aktiviteten i oljenæringen tror vi det er mange dyktige og ambisiøse studenter som ser etter alternativ innen en næringsretta utdanning der utsiktene for et sterkt arbeidsmarked er gode. Havbruks- og sjømatnæringen representerer nettopp et slikt alternativ og tidspunktet for å starte opp et slikt studium er derfor gunstig.

Planene for studiet har på mange måter sitt utspring i Seafood Innovation Cluster i Bergen våren 2015.

Vestlandet/Vestlandskysten har stor og bred aktivitet innen havbruk som vil ha behov for ulik kompetanse på mange nivå. En utdanning innen havbruk og sjømat er etterspurt fra næringen, og kandidater fra studiet vil kunne gå inn i en rekke ulike jobber som for eksempel innenfor oppdrettsselskaper, forselskaper, forskning, finansiering, forsikring, utstyrsleverandører, mm.

Sjømatklyngen (NCE Seafood Innovation Cluster) har vært en sentral samarbeidspartner for instituttet i utviklingen av studieprogrammet. Klyngen er en av verdens største sjømatklynger og representerer 70 industriaktører i hele sjømatverdikjeden. Klyngens mål er å fremme videre bærekraftig vekst i norsk sjømat ved å styrke samarbeidet mellom bedrifter, FoU og utdanning gjennom strategiske samarbeidsprosjekt mellom klyngen og eksterne partnere.

Internasjonalisering

Det er ikke direkte tilrettelagt for delstudium i utlandet med et anbefalt semester, men det vil være mulig gjennom BIOs utvekslingsavtaler å tilbringe 3. eller 5. semester i utlandet med forhåndsgodkjente emner som erstatter obligatoriske emner i studiet.

Praksis og masteroppgave kan gjennomføres i utlandet gjennom etablert forskningssamarbeid eller gjennom avtaler med samarbeidspartnere av Sjømatklyngen.

Vurdering og tilråding

Det er svært positivt at MN har utviklet *Integrert masterprogram i havbruk og sjømat*. Studiet framstår som innovativt, tverrfaglig og tverrinstitusjonelt. Initiativet følger fint opp intensjonene om ytterligere styrking av UiBs samarbeid med andre utdanningsinstitusjoner. (Jf. styresak om økt samarbeid mellom HiB og UiB).

Det tilrås at Integrert master i havbruk og sjømat opprettes.

Det psykologiske fakultet

Bachelorprogram i spesialpedagogikk

Begrunnelse

Spesialpedagogikk handler om tilrettelegging for læring og kunnskapsutvikling på tvers av store individuelle forskjeller. Målet med studiet er å gi et bredt faglig fundament for å arbeide systemrettet og individorientert med tjenester for personer med ulike forutsetninger for læring. Gjennom studiet skal studentene tilegne seg et teoretisk og metodisk grunnlag for å kunne gå inn i spesialpedagogiske arbeidsoppgaver i helseforetak, barnehage, skole og andre læringsarenaer. Gjennom studiets praksis vil studentene utvikle kompetanse slik at de kan forstå, vurdere og delta i planlegging av individuelle opplærings- og undervisningstiltak. I løpet av studiet får studentene grunnleggende kjennskap til relevante tema innen spesialpedagogikk, utviklingspsykologi, språkutvikling, flerspråklighet, normalitet og variasjon, testteori og systemforståelse. De skal oppnå kompetanse til å vurdere kartleggingsinstrument som inngår i spesialpedagogisk arbeid, samt å jobbe profesjonelt ut fra profesjonsetiske retningslinjer, lovverk og andre styringsdokument som regulerer det spesialpedagogiske arbeidet. I tillegg til dette skal studiet gjennom å utnytte forskning og ekspertise på feltet, gi kompetanse til å formidle forståelse for normalitet og variasjon i læringsprosesser.

Fagmiljø

Fagmiljøet som er knyttet til studiet i spesialpedagogikk driver i dag logopedutdanning, lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk og psykologi. De fleste fagpersonene har hovedstillinger ved Det psykologiske fakultet, bakgrunn i ulike fagområder som er relevant for spesialpedagogikk, og alle har førstekompetanse som dekker de områdene som er definert i studieplanen. Det vil også bli tilsatt nye fagpersoner spesifikt tilknyttet bachelor i spesialpedagogikk.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

I følge *Ekspertgruppen for spesialpedagogikk* sin rapport, har det norske samfunnet behov for mer spesialpedagogisk kompetanse, både innen skole og barnehage, og innen helse- og omsorgssektoren.

Det rapporteres blant annet om behov for kompetanse innen utviklingspsykologi og normalutvikling, tilrettelegging for læring, observasjon og kartlegging (inkludert kartleggingsverktøy), iverksetting av tiltak, flerkulturalitet og tospråklighet, ulike typer vansker, lover og regler, og handlingskompetanse på individ- og systemnivå. Fakultetet har per i dag stabil rekruttering til bachelorprogrammene i psykologi og pedagogikk, og til masterprogrammet i logopedi og det er derfor grunn til å tro at en bachelorgrad i spesialpedagogikk som kan utgjøre opptaksgrunnlag til flere av fakultetets masterprogrammer vil ha et godt grunnlag for rekruttering.

Bachelorprogrammet skal ta opp 20 studenter per år, samt 20 studenter som skal tas opp på et integrert femårig løp i logopedi fra 2017. Ved full drift vil det være totalt 60 studenter på bachelorprogrammet, 120 hvis man inkluderer de som har et integrert femårig løp i logopedi.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

En bachelor i spesialpedagogikk gir mulighet for jobb i områder der kompetanse innen læring og utvikling er relevant. Kandidaten har ikke formell undervisningskompetanse, men kan arbeide i ulike typer assistentstillinger i barnehage, skole, SFO, omsorgsboliger, osv. Andre aktuelle arbeidsarenaer kan være kriminal- og rusomsorg, helse- og sosialsektoren, arbeidsinkludering, kultursektoren eller velferdsforvaltningen.

Internasjonalisering

Studiet legger til rette for studentutveksling i det sjette semesteret, der studentene tar valgfrie emner. Dette gir studentene maksimal fleksibilitet når det gjelder sted for og innhold i delstudium i utlandet. Det kan også legges til rette for et lengre eller flere utvekslingsopphold dersom studenten finner kurs ute som kan innpasses som obligatoriske emner i utdanningen. Dette semesteret er valgt fordi studentene på dette tidspunktet er ferdig med det obligatoriske innholdet i graden og slik har oppnådd læringsutbyttet, men likevel kan supplere dette gjennom valg av utvekslingssted opp mot fagområder de har fattet spesiell interesse for i løpet av studiet og/eller ønsker å gå videre til masterstudier i.

Vurdering og tilråding

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studiets innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov.

Det tilrås at Bachelor i spesialpedagogikk opprettes.

Integrert masterprogram i logopedi

Begrunnelse

Opprettelsen inngår i fakultetets nye strategiplan for perioden 2016-2020. Det femårige integrerte masterprogrammet i logopedi har en helsefaglig profil og bygger på støtteemner fra psykologi, spesialpedagogikk, språkvitenskap og biomedisin for å forstå normal og avvikende utvikling av evne til kommunikasjon, herunder språk, talevansker og svelgevansker. Studiet er todelt, de tre første årene fører frem til et bredt grunnlag i logopediske støttedisipliner mens de to siste årene er en spesialisering i klinisk logopedi.

Fagmiljø

Fagmiljøet som er knyttet til studiet i spesialpedagogikk driver i dag logopedutdanning, lærerutdanning og utdanninger i pedagogikk og psykologi.

Fagmiljøet i logopedi består per i dag av to medarbeidere med professorkompetanse, to med førstestillingskompetanse, en universitetsstipendiat og en postdoktor. De har tre bistillinger tilknyttet programmet (20%), samt timelærere innleid fra Statped Vest. I tillegg vil en medarbeider med førstestillingskompetanse tiltre per 1. oktober. Tilførsel av ressurser for etablering av studiet vil gi to-

tre nye stillinger i logopedi over de neste to årene, og en jevnlig tilførsel av to stipendiatstillinger per år vil sammen med timelærere gi det nødvendige grunnlaget for å ivareta de sentrale undervisnings- og veiledningsoppgavene i en integrert logopedutdanning.

Det vil ligge en utfordring i å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte fagpersoner til PBL-veiledning, hvor en på sikt kan inkludere viderekomne studenter, dels som praksisavvikling knyttet til ferdighetsvurdering og dels som lønnet undervisningsassistanse.

Det anslås at en fast stab bestående av 7 førstestillinger vil være tilstrekkelig for å kunne ivareta faste undervisnings- og veiledningsoppgaver på en forsvarlig måte. Deler av undervisningen på lavere gradsdelen vil også bli ivaretatt av fagpersoner (timelærere med spisskompetanse (universitetslektor) hentet fra praksisfeltet gjennom samarbeidsavtaler med StatPed Vest og Logopedtjenesten, Haukeland Universitetssykehus. Det kan være aktuelt med innkjøp (timelærere) fra andre fagmiljø ved andre universiteter/høgskoler fram til en fast undervisningsstab av tilstrekkelig omfang og kompetanse er etablert.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

I følge *Ekspertgruppen for spesialpedagogikk* sin rapport anbefales det at en spesialpedagogisk mastergradsspesialisering i logopedi bør legges til Universitetet i Bergen og at den legger grunnlag for et tverrprofesjonelt samarbeid. Det foreslåtte masterprogrammet innebærer tverrfaglig samarbeid mot helsefag, psykologi og pedagogikk.

Fakultetet har per i dag stabil rekruttering til bachelorprogrammene i psykologi og pedagogikk, og til masterprogrammet i logopedi og det er derfor grunn til å tro at et integrert masterprogram i logopedi vil ha et godt grunnlag for rekruttering. Søkertallene for logopedi de tre siste årene viser at masterprogrammet i logopedi er et svært attraktivt studium og at søkertallene er økende.

På det integrerte masterprogrammet i logopedi vil det tas opp 20 studenter med generell studiekompetanse fra samordna opptak. Videre vil 10 plasser på mastergrad være tilgjengelig for innpassing av søkere med andre bachelorgrader som for eksempel vokale studier, psykologi, språkvitenskap og lærerutdanning.

Internasjonalisering

Det er etablert utvekslingsavtale med University of Arizona (UoA) for utveksling. I tillegg deltar de ansatte i programmet i nordisk og europeisk samarbeid rundt logopedisk utdanning, fagutvikling og forskning. Vi har over flere år hatt bilateral utveksling med primært fokus på studentene sitt forskingsarbeid, og et relativt høyt antall studenter har utarbeidet sine masteroppgaver ved University of Arizona, samt at et tilsvarende antall innreisende studenter (undergraduate) har mottatt veiledning ved UiB for tilsvarende forskingsprosjekter. Utvekslingen er basert på eksisterende forskningssamarbeid med fagmiljøet ved Department of Speech, Language and Hearing Sciences ved UoA. Universitetet tilbyr også kursmodular som dekker både lavere (undergraduate) og høyere grad (graduate) som kan følges som del av et utvekslingsopphold.

Vurdering og tilråding

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studiets innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov. I søknaden planlegges det med tilsetninger som per i dag ikke er på plass. Fakultetet har søkt KD om studieplasser til logopedi og har derfor opplyst om at studiet uansett ikke vil starte opp før 2017/2018.

Det tilrås at studieplanen for Integrert masterprogram i logopedi godkjennes og at studieprogrammet opprettes når tilsetninger og ressursrammer er dokumentert avklart.

Master's programme in Global Development Theory and Practice

Navnet på studiet

Det norske navnet på studiet er Masterprogram i Global Development Theory and Practice. Det engelske navnet på studiet er Master's Programme in Global Development Theory and Practice.

Vi mener at studiets navn vil komme til å kommunisere godt med studenter; globale utviklingsstudier er kjent som begrep og tilbys ved en rekke læresteder internasjonalt. Kombinasjonen «theory and practice» vil være attraktiv for studenter som tenker seg en fremtid i globalt orientert utviklingsarbeid, f.eks i ulike NGOer eller i statlige deler av hjelpeapparatet. På arbeidsgiversiden og i samfunnet for øvrig gjelder det samme – vi tilbyr et studium innenfor et kjent fagområde, men med en vri som vi mener vil komme tydelig fram i navnet. Studieretningene Health Promotion og Gender in Global Development representerer også velkjente fagområder. Når det gjelder sistnevnte, så har vi gjort samme valg som ved studiet for øvrig ved å inkludere begrepet «global» i navnet. Vi ønsker med dette å kommunisere at studieretningen ikke bare skal handle om kvinne/kjønnsproblematikk i det globale sør, men om globale kjønnsrelaterte utfordringer i vid forstand.

Begrunnelse

Opprettelsen inngår i fakultetets nye strategiplan for perioden 2016-2020. En hovedoppgave har vært å utarbeide en studieplan for et nytt internasjonalt og engelskspråklig masterprogram ved HEMIL-senteret. Dette innebærer at dagens to nåværende engelskspråklige masterprogrammer legges ned, (Gender and Development er lagt ned fra 30. juni 2015, Health Promotion legges ned i dette møtet).

Fagmiljø

To personer i den eksisterende staben er allerede engasjert for å arbeide fulltid i programmet.

I tillegg har instituttet to ubesatte stillinger på førsteamanuensis-nivå som også skal benyttes inn mot programmet. Den første av disse er allerede utlyst (frist 01.09) og en rekke kvalifiserte søkere har meldt seg. Den er utlyst som en stilling i helsefremmede arbeid (Health Promotion på engelsk).

Den andre ubesatte stillingen er i ferd med å bli utlyst, og skal utlyses som en stilling i kjønn og utvikling (Gender and Development på engelsk).

Den nye stillingen (altså stilling nr. 5) er tenkt utlyst som en stilling i kjønn og utvikling, men med en noe annen profil enn den omtalt over. Vi tenker oss at den skal utlyses med krav om erfaring med global og utviklingsrelatert kjønnsforskning, men vil gi prioritet til søkere som har erfaring med forskning på klima- og miljøspørsmål.

I tilsynsforordning fra NOKUT § 7-3, blir det pekt på at «fagmiljøets sammensetning, størrelse og samlede kompetanse skal være tilpasset studiet slik det er beskrevet i plan for studiet og samtidig tilstrekkelig for å ivareta den forskning og det faglige eller kunstneriske utviklingsarbeidet som utføres». Det fremgår imidlertid ikke av forskriften hva som er tilstrekkelig. Vi støtter oss her på NTNU sine vurderinger om faglig robusthet innenfor master i psykologi der tok de utgangspunkt § 7.3 og la vekt på at de i forhold til langvarig drift måtte ha 7 fagpersoner i stab (til sammen) i forhold til studieprogrammet for å ha en stabil drift på et program med 25 studieplasser. Med stabil drift tenker de på at de har vitenskapelig personale som kan dekke inn ved sykdom, forskningstermin mm.

Programmet er planlagt drevet med 5 personer i kjernestaben. Alle vil ha kompetanse på utviklingsfeltet. To personer vil ha spesialkompetanse i helsefremming mens tre personer vil ha spesialkompetanse på kjønnsstatistikk. En rekke ansatte i den eksisterende staben ved Hemil (utover kjernestaben for det nye programmet) har bakgrunn fra helsefremmingsfaget. Her fins det derfor ressurser å trekke på i tilfelle sykdom, permisjoner etc. i «Global-staben». Tilsvarende muligheter for

substitusjon fins ikke i samme grad på kjønnsfeltet. Dette er grunnen til at den siste stillingen er lagt til kjønns- og utviklingsfeltet; vi trenger en styrking av dette feltet ved instituttet.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Master's Programme in Global Development Theory and Practice skal årlig ha opptak av 20 studenter. Det skal være en blanding av Kvotesøkere fra utviklingsland og fra land på Vest-Balkan/Øst-Europa/Sentral-Asia, internasjonale fullgradssøkere og søkere bosatt i Norge. Det er lagt til grunn at fakultetet får videreføre 20 kvoteplasser fra de tidligere masterprogrammene. Det er ventet en avklaring rundt videreføring av kvoteordningen senere i høst, og dette vil være viktig for programmets innretning og ressursgrunnlag.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

Masterprogrammet skal forberede studenter til doktorgradsstudier og/eller til stillinger i utviklingsrelaterede offentlige eller private organisasjoner.

Internasjonalisering

Innledningsvis vil vi påpeke at studiets karakter i seg selv innebærer en utstrakt grad av internasjonalisering. Studentgruppen vil ha en internasjonal sammensetning; som student ved Global Development Theory and Practice møter man medstudenter fra mange ulike utdanningsinstitusjoner og land og får på denne måten muligheten av å opparbeide seg et internasjonalt nettverk. Studentene får dessuten, gjennom deltagelse i seminarer og konferanser tilbudt av UiB global, SKOK, CMI og Bergen Ressurssenter) mulighet til å oppleve internasjonale eksperter som forelesere.

Studentutveksling til utdanningsinstitusjoner utenfor Norge vil tilbys i 3. semester i studiet, først og fremst i forbindelse med emnet «Internships» GLODE 310. Som det skulle fremgå både av studieplanen og av informasjon om praksis, vil der tilbys mulighet til å tilbringe internship-perioden ved våre samarbeidsuniversiteter, dvs. et akademisk internship. De studentene som velger denne muligheten vil også kunne følge kortere kurs på masternivå ved institusjonen de oppholder seg ved.

De studentene som velger å skrive en 60 studiepoengs masteroppgave vil oppfordres til å gjøre feltarbeid i utlandet, og dermed få internasjonal erfaring. Feltarbeidet vil foregå i 3. semester.

Vurdering og tilråding

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studiets innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov. Studieplanen vurderes som god både på program- og emnenivå. Det planlegges for tilsetninger som per i dag ikke er på plass. Ressurs- og rekrutteringspotensialet er per i dag uavklart siden kvoteprogrammet er lagt ned.

Det tilrås at studieplanen for Master's Programme in Development Theory and Practice godkjennes og at studieprogrammet opprettes når tilsetninger og ressursrammer er dokumentert avklart.

Årsstudium i pedagogikk

Begrunnelse

Årsstudiet i pedagogikk inneholder et utvalg av tema som strekker seg fra individets læring til hvordan globale utdanningspolitiske trender påvirker utviklinga av det norske utdanningssystemet. Det handler om ulike perspektiver på læring og undervisning, faglige og etiske problemstillinger knyttet til pedagogiske aktiviteter, pedagogiske grunnlagsspørsmål knyttet til danning, rettferdighet

og ulikhet, og utdanning i et samfunn i endring. Dette er emner som ikke bare er viktige i tradisjonelle utdanningsinstitusjoner, men også i arbeidslivet og i samfunnet generelt.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Årsstudium i pedagogikk utgjør det første året av bachelorgraden i pedagogikk. Studenter ved årsstudium i pedagogikk vil bli inkludert i det etablerte læringsmiljøet rundt dette bachelorprogrammet. Det forventede antall studenter første studieår er satt til 40.

Relevans for arbeidslivet og/eller videre studier

Studiet kvalifiserer for innpassing i bachelorgrad i pedagogikk, og kan dessuten kombineres med en rekke bachelorgrader i andre fagkretser hvor kunnskap om læring, motivasjon, evaluering, opplæring og kommunikasjon er relevant.

Internasjonalisering

Et av emnene undervises på engelsk og tilbys innreisende utvekslingsstudenter ved UiB.

Vurdering og tilråding

Søknaden dokumenterer og begrunner viktige forhold i det foreslåtte Årsstudium i pedagogikk, som har alle emnene felles med det eksisterende bachelorprogrammet i pedagogikk. En av de seks stillingene knyttet til studiet er til vurdering hos ansettelseskomite.

Det tilrås at årsstudiet i pedagogikk opprettes.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Bachelorprogram i politisk økonomi

Navnet på studieprogrammet

«Bachelorprogram i politisk økonomi» får på engelsk navnet «Bachelor's Programme in Political Economy». Dette er en internasjonalt innarbeidet benevnelse på studiet av samspillet mellom politikk og økonomi. Studiet henter derfor komponenter fra statsvitenskap og økonomi.

Begrunnelse

Politisk økonomi omhandler problemstillinger i skjæringsfeltet mellom statsvitenskap og samfunnsøkonomi. I en blandingsøkonomi som den norske er en god forståelse av denne tematikken helt sentral. Det gjelder både for dem som ønsker seg arbeid i offentlig sektor og dem som søker seg til privat næringsliv. Som samfunnsborgere kan alle dra nytte av kunnskap om feltet, enten man skal bestemme seg for hvilket parti man skal stemme på eller for å kunne delta i den offentlige debatten. Et studium i politisk økonomi gir dermed muligheten til å tilegne seg en unik kombinasjon av generell og arbeidsrelevant kompetanse.

Et program med et tverrfaglig tilsnitt bør tilbys av flere institutter i fellesskap. Forslaget til et nytt bachelorprogram i politisk økonomi er basert på et forpliktende samarbeid mellom Institutt for økonomi og Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Rekrutteringsgrunnlag og dimensjonering

Politisk økonomi har tidligere vært et studietilbud ved fakultetet med en opptakssamme på 20 studieplasser. Det har vært et godt søkergrunnlag til politisk økonomi, med rundt 30 primærsøkere i snitt de siste 5 årene programmet var aktivt. Dette gir et godt grunnlag for et godt læringsmiljø. Studiet skal ha 20 plasser.

Relevans for arbeidsliv og/eller videre studier

Arbeidslivsrelevans: Det samlede læringsutbyttet som studiet i politisk økonomi tilbyr gir kandidaten kompetanse til å utføre arbeidsoppgaver innenfor kunnskapsintensiv virksomhet i næringslivet, offentlig sektor og frivillige organisasjoner. Kombinasjonen av økonomi og politikk er et godt grunnlag for å jobbe med informasjon, saksbehandling og lettere utredningsoppgaver i næringslivet så vel som i offentlig forvaltning. Dette studiet er svært nyttig for de som ønsker jobb i bistand eller andre internasjonale organisasjoner, som ofte opererer i skjæringspunktet mellom økonomi og politikk. Ved å bygge på med mastergrad i samfunnsøkonomi eller administrasjon og organisasjonsvitenskap, blir studentene godt rustet til utredningsoppgaver og til analyse- og ledelsesoppgaver på høyt nivå innenfor de samme sektorene.

Videre studier: Instituttene legger opp til at programmet har obligatoriske kurs som kvalifiserer studenten til opptak for masterprogram i samfunnsøkonomi, men åpner også for at studentene som ønsker det kan kvalifisere seg for opptak til masterprogrammet i administrasjon og organisasjonsvitenskap.

Internasjonalisering

Utveksling er tydelig tilrettelagt for programmet, med utvalgte partnerinstitusjoner og en ramme for faglig innhold. Studentutveksling er lagt til 4. semester, når studentene har opparbeidet seg gode faglige forutsetninger for å dra nytte av utvekslingsoppholdet.

Utveksling vil være et viktig verktøy i dette programmet for å gi en økt forståelse av forskjellene i samspillet mellom økonomiske og politiske faktorer, mekanismer og aktører i og mellom ulike land.

Vurdering og tilråding

Søknaden gir i utgangspunktet et solid bilde av studiets innhold, begrunnelse, dimensjonering og behov.

Det tilrås at Bachelorprogram i politisk økonomi opprettes.

Universitetsdirektøren sine kommentarer:

Kravene til dokumentasjon og begrunnelser i søknader om oppretting av nye studier er i år blitt utvidet og skjerpet sammenliknet med tidligere år. Dette er gjort for å styrke studiekvaliteten og for å være i samsvar med NOKUTs dokumentasjonskrav ved akkreditering av studier. Kravene har medført mye arbeid for fakultetene og fagmiljøene, og det framgår av saksdokumentene at det har vært gjort en stor innsats. Søknadene er grundige og inneholder mye verdifull informasjon og dokumentasjon, noe som gir et bedre beslutningsgrunnlag for oppretting enn tidligere. For noen av studiene må det gjøres enkelte avklaringer før de kan opprettes. Studieadministrativ avdeling gis fullmakt til å følge opp og fasilitere for oppretting og utlysning når krav og avklaringer er på plass.

12.11.2015/Toril Eikaas Eide